

Paprazník

Noviny
obce Papradno

Ročník XVII

2/2019

júl

Štvrťročník

Slovo starostu

Vážení spoluobčania, milí čitatelia,

vysoké teploty, zakvitnuté zemiaky a slnečné počasie, to všetko naznačuje, že tu máme leto. Čas dovoleniek a prázdnin je tu. Všetci sa už tešíme na pár dní oddychu a vypnutia z každodenného zhonu.

Budeme Dedinou roka?

Za ostatné tri mesiace sa v obci urobilo kus roboty. Mali sme tu hodnotiacu komisiu, nakoľko sme Papradno prihlásili do súťaže Dedina roka. V úvode chcem poďakovať všetkým spoluobčanom za obrovskú pomoc pri skrášľovaní a údržbe obce. Som úprimne rád, že v Papradne nevymrel lokálpatriotizmus a súdržnosť ľudí, vieme sa dať dohromady a spoločne prispieť pre dobro nás všetkých. Urobili sme všetko pre to, aby sme vyhrali, a teraz netrpezlivo počkáme na výsledok. Verím, že vyhráme.

Veľa úprav, vodovod pod Holý vršek

Už vieme aj výsledky väčšiny projektov, ktoré sme podali. Dostaneme financie pre Stolnotenový klub Dalas Papradno v sume 2 150 €, 600 € na knihu receptov klasických jedál z Papradna, 1 500 € na rekonštrukciu skúšobne pre náš Podžiaran. Celá rekonštrukcia stála cca. 5 000 €, tak zvyšok sme doložili z obecného rozpočtu. Zapojili sme sa aj do internetového hlasovania,

Papradno, to sme my všetci

Obec sa zapojila do súťaže dedina roka 2019. Výsledok ešte nepoznáme, ale je potešujúce, že obec skrášľovalo veľa dobrovoľníkov. Všetci si želáme, aby sme zvíťazili, veď sme pre to urobili veľa. Ale dedina nie je len o víťazstvách v anketách, o bezchybných trávnikoch či kvetinových balkónoch. Dedina, to sú hlavne ľudia. Ľudia, ktorí nezávidia susedom, ľudia, ktorí sa pristavia na kus reči s babkou, ľudia, ktorí sú ochotní pomôcť obci pre dobrý pocit, že je to moja obec, ľudia, ktorí neodhadzujú odpadky v prírode a učia tomu aj svoje deti. Dedina, to sme my. Budme hrdí na to, že sme Papradňania, a šírme dobré meno Papradna svojim ohľaduplným správaním vo svete i doma.

Želáme vám pekné prázdniny a dovolenky

ktoré zastrešuje európska komisia, a boli sme úspešní. Dostaneme sumu 15 000 € na vybudovanie zón v obci s bezplatným wifipristupom na internet. Podpísal som už aj zmluvu na dotáciu 50 000€ na I. etapu vodovodu pod Holý vršek, ktorý chceme v najbližšej dobe začať budovať.

Cesty a chodníky

Čakáme ešte na vyhodnotenie projektu na nákup techniky pre zberný dvor a projektu na rekonštrukciu kúrenia v kultúrnom dome a tiež aj projektu na rekonštrukciu WC na zdravotnom stredisku pri detskej lekárnke. V obci sme urobili nové asfaltové povrchy na miestnych komunikáciách, ktoré sme schválili s poslancami. Dokončujú sa chodníky v novej časti cintorína, ktoré presne vytýčujú priestor pre budovanie hrobových miest, dokončuje sa aj oplotenie so zábradlím pri farskej záhrade. Na budove domova

sociálnych služieb je v rekonštrukcii komín, ktorý sa už rozsypal a poškodzoval strechu. Ukončený je aj vodovod Pod Kremnicú, kde musí byť ešte kolaudácia. Do konca roka by sme ešte chceli urobiť opravy poškodených ciest v obci a aj smerom na Kolibu. V rámci finančných možností plánujeme dokončiť detské ihrisko za školou, na ktoré sa spracúva projektová dokumentácia. Pravdepodobne bude v tejto časti umiestnená U-rampa pre cyklistov a korčuliarov, ktorú sme získali od p. primátora Karola Janasa. Chcem poďakovať p. Hajčíkovi, ktorý z vlastných zdrojov opravil kus cesty smerom na Kolibu.

Upratujeme sami

Pokles nezamestnanosti na Slovensku sa odzrkadlil na prudkom znížení VPP pracovníkov v našej obci, ktorí udržiavali poriadok

Pokračovanie na str. 2

Milé deti z Podžiarančeka, ste obdivuhodné!

Vaše vystúpenia s krásnym spevom, hrou na hudobných nástrojoch a hravosťou na javisku si zaslúžia ocenenie a vďaku. Kronika je hodnotenie vašej činnosti v článkoch a fotografiách. Pre obec Papradno prinášate veľa ocenení a pochvál, aj keď ste ešte deti, ale známe široko – ďaleko, rozdáвате radosť a veselosť. Prajem vám, aby ste sa naďalej venovali folklóru s radosťou, potešením a úspechmi. Vaše vedúce vás k nemu vedú a pripravujú na vystúpenia až na krajskú súťažnú prehliadku aj na celoštátnu súťaž. Robíte radosť aj rodičom, a preto vás podporujú.

Počiatková

Slovo starostu

Pokračovanie zo str. 1

v dedine, kosili cintorín a vykonávali všetky verejnoprospešné práce.

Vzniknutú situáciu sa snažíme riešiť nákupom techniky, no niektoré veci sa bez ľudskej sily nedajú zvládnuť. Chcel by som vás poprosiť, keď už kosíme a upratujeme svoje dvory, že by sme poupratovali aj za plotom. Náš svet nie je iba náš pozemok, ale aj to všetko okolo nás. Taktiež vrecia, ktoré odkladáme na zberných miestach po obci, musia chlapi znova naložiť a odviezť na zberný dvor. Ak sa vám dá, keď je už to vrecie v aute, privezte ho na zberný dvor. Všetky tieto vrecia kontrolujeme, nakoľko sa v nich nenachádzajú iba plasty, ale aj komunálny odpad, ktorý tam nepatrí. Odberová spoločnosť nám v takýchto prípadoch odmietne odobrať tento odpad a vzniká problém. Vďaka kamerovému systému sa nám už podarilo identifikovať ľudí, ktorí takéto znečistené vrecie odložili aj na zbernom mieste.

V obci bolo za ostatné obdobie veľa pekných kultúrno – spoločenských akcií: stretnutie heliográfkarov, medzinárodné stretnutie na Stratenci, naša Jednota

dôchodcov organizovala Pochod slobody, na ktorom sa zúčastnilo 105 dôchodcov z celého okresu. Areál TJ bol okrem futbalov aj miestom konania okresnej súťaže dobrovoľných hasičských zborov, ktorú úspešne organizovali naši hasiči. Milé bolo aj stretnutie rodičov a detí pri príležitosti MDD, uvítanie detí do života, kde každé dieťa narodené v predchádzajúcom roku dostalo od obce 170 € do vienka. V priestoroch centrálnej zóny sme mali možnosť obdivovať krásu historických vozidiel a motocyklov.

K 1. júlu končí pán farár Hlinka pôsobenie u nás v Papradne. Chcem pánovi farárovi poďakovať za spoluprácu a popriať mu pevné zdravie a pohodu v ďalšom pôsobisku. Úprimne ďakujem všetkým, ktorí stále pomáhajú či už pri kultúrnych akciách, alebo pri udržiavaní poriadku a peknej kvetinovej výzdobe v obci.

Pozývam vás na ďalšie akcie, ktoré sa uskutočnia počas letných prázdnin, ako aj na Papradňanský boľceň, ktorý bude v nedeľu 1. 9. 2019. Prajem všetkým krásne dovolenky, aby sme si užili oddych a načerpali nové sily v kruhu rodiny a priateľov, nakoľko dnešná hektická doba mobilov všetkých nás dosť vyčerpáva.

Ing. Roman Španihel

Papradno opäť rozkvitlo

Po minuloročnej kvetinovej výzdobe v autobusových zastávkach, na hasičskej zbrojnici a na moste pri obecnej úrade Papradno rozkvitlo aj tento rok a ešte vo väčšom rozsahu. Kvetý pribudli na mostoch pri pohostinstve Papradňanka (Raj), pri Dalase, na Košiaroch i na okne predajne Danky Smädišovej. Postarali sa o to poslanci obecného zastupiteľstva a aktívni občania. Všetky náklady na zakúpenie kvetov hradili zo svojich financií, za čo im patrí veľké poďakovanie.

zb

Prezentácia obce k súťaži Dedina roka.

Matričné okienko

* Víťame vás

Eliška Rusnáková

Zoe Zboranová

Veronika Cabadajová

Slávka Švecová

Samuel Ligas

Andrej Hudek

Natália Okapalová

Júlia Myšiaková

Lenka Oláhová

Zomreli

Kamila Štrbáková (1937) 16.12.

Filoména Strašíková (1934) 25.4.

Karolína Jágríková (1923) 22.5.

Karolína Počiatková (1932) 17.5.

Ladislav Santus (1940) 3.6.

Františka Jarošíncová (1931) 7.6.

Darina Lukáčová (1961) 18.6.

Margita Macúchová (1932) 29.6.

Helena Hlinčíková (1935) 29.6.

Svadby

25. mája

Jakub Gablík
a Zuzana Zdurienčíková

Juraj Dojčiak
a Jana Hikaníková

15. júna

Michal Badač
a Michaela Palková

Uvítanie detí v zasadačke OÚ.

Zberný dvor Papradno

Zimné obdobie (od novembra do marca)		Letné obdobie (od apríla do októbra)	
Pondelok	8.00 – 15.00	Pondelok	zatvorené 15.00 – 17.30
Utorok	7.00 – 15.00	Utorok	8.00 – 13.00 15.00 – 17.30
Streda	8.00 – 15.00	Streda	8.00 – 13.00 15.00 – 17.30
Štvrtok	8.00 – 15.00	Štvrtok	8.00 – 13.00 15.00 – 17.30
Piatok	8.00 – 15.00	Piatok	8.00 – 13.00 15.00 – 17.30
		Sobota	8.00 – 13.00

V našej obci

BOLO

20. – 22. apríla

od soboty sa začala na Kolibe v Papradne „salašnická sezóna“. Tento veľkonočný víkend sme už tradične na Kolibe ochutnali jahňacie špeciality.

21. apríla

sa priaznivci turistiky všetkých vekových kategórií vo veľkom počte zúčastnili **Veľkonočného výstupu na Holý vršok**.

28. apríla

sme sa zišli v KD na obľúbenom podujatí všetkých milovníkov tónov harmoniky na **XI. ročníku Stretnutia heligónkarov**. Svoj talent ukázalo 30 vystupujúcich.

28. apríla

Tento deň tiež mohli návštevníci Koliby otestovať modely **elektrobicyklov HABIKE** na prípravnej testovacej trati. Zároveň bola otvorená **prvá nabíjacia stanica** v regióne podporujúca motory YAMAHA, BOSCH a SHIMANO STEPS. **Elektrobicykle si môžete nabíjať počas celej tejto sezóny na Kolibe zadarmo.**

30. apríla

za spevu FSk Podžiaran postavili občania Papradna pri KD **máj**. Sprievodným podujatím bolo položenie kvetov k pamätníku venovanému občanom Papradna, ktorých Nemci na konci vojny takmer upálili zaživa v humne na Košiaroch.

11. mája

deti zo ZŠ s MŠ, DFSK Podžiarančanek a FSK Podžiaran potešili naše ženy hodnotným kultúrnym programom pri príležitosti **Dňa matiek**. Účinkujúci boli odmenení veľkým potleskom a ženy pri odchode dostali kvet z rúk starostu obce.

12. mája

sa uskutočnilo **stretnutie na Javorníku – Stratenci**. Položením vencov pri pamätníku si prítomní pripomenuli výročie oslobodenia a ukončenia II. svetovej vojny.

18. mája

obec Papradno v spolupráci s Považským osvetovým strediskom Považská Bystrica a FSK Podžiaran pripravili **krajiskú súťaž – prehliadku folklóru Papradňanské kubečko**. Víťazi tejto súťaže postúpili do celoslovenského kola. Viac na str. 11.

25. mája

sa uskutočnil **XI. ročník Bačovej cesty na Kolibe Papradno**, ktorá je oslavou salašníctva v našom regióne. Ochutnali sme výborné ovčie syry, baraní guláš, pečenú jahňacinku, bryndzové halušky či pirohy. Prijemné posedenie na Kolibe bolo spestrené programom, v ktorom vystúpila Terchovská ľudová hudba, FSK Žien Dolná Tížina, FSK Podžiaran Papradno, FSK Bukoviny z Brvnišťa a Jozef Pobočík vystúpil s ukážkou výroby fujár.

2. júna

Medzinárodný deň detí v Papradne sa vydaril opäť na jednotku. V estrádnej sále KD boli pre deti pripravené rôzne súťažné úlohy, ktoré všetci úspešne zvládli, do Recyklohier sa zapojili nielen deti, ale aj dospelí. Deti si mohli dať namaľovať tvár aj ruky, zaskákať si v nafukovacom hrade. Veľký záujem vyvolali ukážky práce príslušníkov policajného zboru so psami i požiarny zásah našich dobrovoľných hasičov, ktorí umožnili deťom vyskúšať si s nimi uhasiť požiar. Na dobrej nálade sa podpísalo aj počasie, ktoré bolo priam ideálne.

8. júna

sa uskutočnil **Koncert žiakov SZUŠ pobočka Papradno** v kinosále KD pod vedením Mgr. Juraja Šipeka. Deti s úspechom prezentovali to, čo sa počas školského roka naučili.

15. júna

zorganizovali členovia Klubu historických vozidiel Považie stretnutie zberateľov a milovníkov historických vozidiel **Veterán tour Manín**. Jazdu končili v Papradne, kde ich okrem pohostenia čakalo veľa priaznivcov a obdivovateľov. Vozidlá aj posádky boli fantastické.

23. júna

sa milovníci a priaznivci folklóru stretli na VII. ročníku folklórneho festivalu **V srdci Javorníkovo**. Festival bol venovaný 45. výročiu založenia Detskej folklórnej skupiny Podžiaranček a prezentácii knihy receptov klasických papradnianskych jedál. Viac na strane str. 11.

Bude

6. júla

TJ Žiar Papradno usporiada na ihrisku v Luhoch futbalový turnaj **Memoriál Jozefa Váchalíka**.

Deň matiek.

Stretnutie na Stratenci.

Deň detí.

6. júla

sa bude súťažiť vo varení guláša v Dallase Papradno.

21. júla

vás pozýva obec Papradno na **Papradňanské hudobné leto 2019** o 15:00 do amfiteátra pri obecnom úrade. Predstaví sa vám skupina **PROGRES** a sestry **Bacmaňákové**. V prípade nepriaznivého počasia sa vystúpenia uskutočnia v kultúrnom dome. Vstupné je v predpredaji 6 € a na mieste 8 €. Predpredaj vstupeniek bude na obecnom úrade (0910991221).

Každý piatok v mesiacoch **júl a august** (podľa počasia) sa budú premietat filmy v amfiteátri pri Obecnom úrade Papradno. O premietaných filmoch vás budeme informovať

prostredníctvom web stránky obce a propagačných materiálov.

august

sa uskutoční stretnutie Papradňanov a Maríkovcov na Orgoňovej Kyčere.

24. a 25. augusta

sa na Kolibe Papradno uskutočnia **Jazdecké hry**.

1. septembra

organizujú dobrovoľní hasiči Papradna obľúbenú traktorovú šou **Papradňanský boľceň**.

6. októbra

pozývame všetkých do KD na podujatie **Mesiac úcty k starším** spojené s výstavkou ovocia a zeleniny.

Odchádza, ale jeho skutky zostanú

Ľudia prichádzajú a odchádzajú. Dôležité je, čo po nich ostane.

Čo sa nám vybaví pri spomienke na spoločné roky, ktoré sme s naším pánom farárom **Jozefom Hlinkom** od roku 2006 prežili ako farnosť aj ako občania? Možno neľahké začiatky, lebo meniť niečo zaužívané je u nás veľmi ťažké, hoci teraz berieme ako samozrejmosť napr. to, že sakristia je určená iba pre kňaza, kostolníčku a miništrantov. Aj zmeny na pohreboch sa presadzovali ťažšie, veľa liturgických slávení sa nám zdá aj teraz nepochopených, ale kňaz je ten, ktorý je zodpovedný za riadenie farnosti, nie my. Veľa farníkov si na našom pánovi farárovi – *na pánkovi* – oceňuje ľudský prístup pri spovediach a to, že bol v spovednici k dispozícii veľmi často, ďalej pravidelné návštevy chorých a starých, dôstojné liturgické slávenia a veľa iných „malíčok“, ktoré tvoria celok.

Pán farár však nezanedbával ani materiálnu stránku farnosti – vymenila sa elektroinštalácia v kostole, zaviedla sa voda do kostola, vymenili sa okná, urobila sa generálna oprava organa, rozšíril sa cintorín, oltár dostal novú – pôvodnú podobu, kostol zdobia nové lustre, natrela sa strecha a veža kostola, najväčšou položkou pri obnove farskej budovy bola výmena okien, vymenil sa krov a pokrytie strechy na starej fare a veľa iných prác. Pán farár sa rád túlal po našom chotári. Navštívil snáď všetky kaplnky a kríže v horách a rád robil aj nedeľné púte do prírody. Mnohí z nás sa vďaka nemu zúčastnili na niektorých púťach po Slovensku aj v zahraničí.

Papradňančina mu síce nešla úplne dobre, ale občas tromfol aj mladých, ktorí hovoria už len spisovne.

Nášmu duchovnému otcovi sme položili pár otázok.

S akými očakávaniami ste prišli do našej farnosti, naplnili sa?

Nová dispozícia pre kňaza znamená Božie pozvanie k niečomu novému, otvára sa nová etapa života. Prišiel som do farnosti Papradno predovšetkým v odovzdanosti do Božej vôle. Vediať, že ma sem posielala Boh, prostredníctvom diecézneho

biskupa. A že mojou úlohou je slúžiť ľuďom Božou mocou, silou evanjelia, krásou Božej lásky. A našiel som, vďaka Bohu, mnoho ľudí otvorených pre Božie veci, ochotných meniť sa napriek tomu, že naša oslabená ľudská prirodzenosť nám našepkáva niečo iné.

Čo bolo pre vás v prvých dňoch a týždňoch prekvapivé, ťažké a čo vás potešilo?

Ako v každom povolání, aj v službe kňaza je chlieb o dvoch kôrkach. Podobne nejestuje farnosť ideálna, bez chýb, ani farnosť zlá. Všade nájdeme jedno i druhé; tak je tomu aj tu. Sme spoločenstvo ľudí, ktorí majú rozličné dary i slabosti. Pre mňa bolo smerodajné, že som neprišiel na to, aby som za každú cenu ulahodil chuťkam toho či onoho. Prišiel som hlásať Božie slovo a ukazovať cestu do neba. A tá nie je ľahká. Vieme, že Božie slovo pôsobí rozdeľne, lebo nie každému vyhovuje život podľa neho. Bál by som sa, ak by som dokázal vyhovieť každému, lebo by to bolo nezvratným dôkazom toho, že v svojom poslaní robím vážnu chybu.

Urobili ste vo farnosti za roky svojho pôsobenia u nás veľa práce – materiálnej, ale hlavne duchovnej. Keď sa obzriete dozadu a zamyslíte sa nad časom prežitým u nás, s čím ste spokojný a s čím menej?

Podobnú otázku položili raz novinári známemu kazateľovi Billymu Grahamovi, pýtali sa ho: „Ste

Dali sme priestor aj vám, milí čitatelia, aby ste sa podelili s ostatnými, čo pre vás pán farár znamenal, ako ste ho vnímali vy:

- *Keď prišiel do Papradna, zdal sa mi, poviem pravdu, veľmi prísny a neprístupný. Stojí pevne za pravidlami našej viery, čo sa nám – povedzme si otvorene – všetkým až tak nepáči. Ale po čase som prišla na to, aký je. Farnosť sa venuje ako svojej domácnosti, dá sa s ním porozprávať aj o úplne bežných veciach a pre mňa hlavne to, že je v kostole teplá voda pre ženy, ktoré upratujú, že si ju nemusia už nosiť z domu alebo sa oziabať v studenej. Je to, samozrejme, menšia záležitosť okrem veľa iných dôležitejších a viditeľnejších, ktoré zabezpečil v rámci kostola a jeho okolia. (HJ)*
- *Vyslovujem úprimnú vďaka vdp. J. Hlinkovi za dlhoročnú pastoračnú činnosť u nás. Prežili ste u nás všeličo, dobré aj menej dobré, a mali ste s nami veľkú trpezlivosť. Urobili ste u nás veľa dobrého. Vďaka, že ste sa venovali chorým a starým. Všetci starí v domove dôchodcov veľmi za vami želejú a prajú vám všetko dobré. (HM)*
- *Chcem sa poďakovať pánovi farárovi, že venoval toľko času na spovedanie. Každý, kto chcel, mal príležitosť vyspovedať sa a on bol citlivý na potreby a ľudské slabosti. A tiež som vďačná za každomesačnú adoráciu Sviatosti oltárnej – bola to veľká duchovná pomoc. (AP)*
- *Vďaka vám som znova našla cestu a mnohé pochopila. (MB)*
- *Duchovný otec vdp. Jozef Hlinka bol pre mňa milosrdným otcom, ktorý vnímal a vedel oceniť každého, kto sa akýmkoľvek spôsobom pričinil o dobrý chod farského spoločenstva. (HB)*
- *Všetci sme mali dost času na vzájomné spoznávanie sa a obursovávali sme sa v ľudskosti. Vážim si jeho priamosť, úprimnosť a húževnatosť. Ďakujem za verné uvádzanie do tajomstva Božieho slova. (JM)*
- *Pre mňa znamenal Božieho služobníka – dar od Boha – a pre našu farnosť dôstojného duchovného otca. Rozsah jeho vedomostí i organizačných schopností zanechal v našej farnosti stopy v duchovnej i v materiálnej oblasti. (MB)*

spokojný s tým, čo ste dosiahli?“

Odpovedal: „Nie, pretože vo svete vidím viac zloby a skazy, než keď som začal. Dospel som k záveru, že Pánovou vôľou je, aby som prispel, čím môžem, a ostané nechal na ňom.“ Myslí, že je to múdra myšlienka a hodí sa aj tohto kontextu. Či veľa, či málo – to sú relatívne pojmy. Nevieť to posúdiť; ani mi to neprislúcha. Lebo aj tak v našom ľudskom posudzovaní vždy narobíme veľa chýb. Jediný správny a presný úsudok má náš Pán; a on nám všetko dobré i zlé „zúčtuje“, keď sa stretne vo večnosti. Môžem povedať nazaj len toľko, že som sa snažil vložiť svoj podiel do tej postupnosti kňazov pôsobiacich v tejto farnosti: každého z nás Pán Boh obdaroval inak, a preto aj každý môžeme iných i spoločenstvo obdarovať inak.

Ako to vidíte vy, čo by našim farníkom pomohlo vo viere?

Tak Papradňanom, ako aj Brvnišťanom, ako členom jednej farnosti, ale aj každému úprimne zmysľajúcemu človekovi v otázke viery pomôže celkom isto pohľad upriamený na Ježiša Krista. Kofkí sa dnes vo svete zháňajú za všeličím (a to aj mnohí z tých,

čo sa považujú za veriacich), spoliehajú sa na seba, svoj um, svoje sily, hľadajú všetko možné, čo s Kristom nemá často nič spoločné. A potom sú neraz sklamaní, viera im nič nedáva, utekajú od Boha alebo prežívajú vieru len formálne. Tu mi napadá jeden príbeh, ktorý sa mi dostal pod ruky v týchto dňoch: *Istý mních stretol druhého a pýta sa ho: „Prečo mnohí opúšťajú kláštorň život?“ Ten druhý mu odpovedal: „Je to ako so psom, ktorý naháňa zajaca. Keď uteká za zajacom, mnoho iných psov, keď počujú jeho štekánie, sa k nemu pripojí a spolu naháňajú zajaca. Ale po nejakom čase psi, ktorí už zajaca nevidia, si povedia: «Kam to bežíme? Za čím sa naháňame?» A začnú byť unavení, znechutení a prestávajú bežať. Iba tí psi, ktorí vidia zajaca, bežia ďalej a prenasledujú ho, až ho chytiť. Vo viere vytvrajú iba tí, ktorých zrak utkvie na osobe Krista na kríži.“*

Na čo budete s radosťou a láskou spomínať počas rokov pôsobenia v našej farnosti?

Iste je veľa toho, čo mi utkvie v pamäti a na čo si rád zaspomínam. Na žiarivé oči malých detí, utekajúcich na krížik, i tých

väčších, ktoré tak spontánne objavujú Ježišovu lásku. (Len škoda, že ich mnohých rodičia po 1. sv. prijímaní už k nemu nevedú alebo nepustia. – Toto je jedna z bolestí tejto farnosti, zlozvyk, akoby Boh mnohým vystačil len na chvíľu prvého prijímania a birmovky.) Na niekoľko krásnych rodín, ktoré pochopili, že pravidelná nedeľná omša je základným pilierom ich duchovného i rodinného života, a že sa to dá, a tak privádzajú svoje deti do kostola už od malička, hoci ony ešte niekedy robia, čo nás (zbožných?) vyrušuje, ale učia sa byť v chráme doma, na rozdiel od tých, ktoré tam rodičia privedú až tesne pred prvým prijímaním... Na tých, čo pochopili, že čas, venovaný Bohu, nikdy nie je stratený... Na tých, čo sa naučili spovedať nie kvôli zvyku, ale preto, že potrebujú skutočne cítiť uzdravujúci Boží dotyk... Na peknú a dôstojnú spoluprácu s vedeniami obcí a škôl a ústretovosť z ich strany... Na ľudí, ochotných pomôcť, jednoducho a nebadane, bez nároku na oslavu; ochotných vziať na seba rozličné úlohy vo farnosti... Na chorých a starkých, ktorí s túžbou a úctou očakávali a prijímali kňaza ako Božieho posla... Na tých, ktorí pochopili, že zrieknuť sa niečoho v prospech druhých alebo spoločenstva je lepšie, než mať čokoľvek, ale

len pre seba... Na tých, ktorí sa naučili počúvať kážeň nie ako slovo kňaza, ale ako slovo Božie, ktoré ich môže zasiahnuť na pravom mieste (dobro padne kňazovi, keď cíti, že nekáže do vetra a keď dostane aj nejakú spätnú väzbu, najmä pri vyznaní vo sviatosti zmierenia)... I na pekné chvíle na výletoch, púťach či stretnutiach aj mimo kostola... A keďže my slabí ľudia sme takí, že si mnohé veci začneme vážiť až potom, keď ich už nemáme, určite aj mne prídu na um ešte mnohé pekné záležitosti, až keď budem nejaký čas vzdialený. A na záver: Papradno je farnosť Bohom požehnaná. Prajem vám všetkým, aby ste si to uvedomovali a tým žili. Nech vás Boh bohato odmení a nech vás naplní svojím pokojom a dá vám, aby ste boli schopní žiť podľa Božích pravidiel. Jedine tak budete šťastní a budete patriť medzi tých, ktorých Písmo nazýva blahoslavenými.

Dôstojný duchovný otec, ďakujeme za rozhovor a zároveň vám prajeme, aby sa vám v novej farnosti v Starej Bystrici pracovalo dobre, aby ste tam našli mnoho spriaznených duší. Prajeme vám veľa zdravia, šťastia a Božieho požehnanie so želaním – nezabudnite na nás.

(ap)

Sviatosť birmovania

5. mája

prijalo sviatosť birmovania 36 mladých ľudí z Papradna a Brvnišťa z rúk žilinského generálneho vikára Mons. Mareka Hriadeľa.

S tichou spomienkou

Dňa 2. mája 2019 sme sa na cintoríne v Brvništi navždy rozlúčili s bývalou učiteľkou ZŠ v Papradne Mgr. Martou Kadáčikovou. Na tunajšej škole pôsobila ako výchovná poradkyňa a učiteľka ruského jazyka a telesnej výchovy 23 rokov. Na invalidný dôchodok odišla v októbri 2006. Svoj boj so zákernou chorobou, s ktorou statočne bojovala takmer 13 rokov, prehrala 28. apríla 2019. Zomrela vo veku nedožitých 65 rokov. Všetci, ktorí ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku.

PAPRADNO KEDYSI a DNES

Prvé sväté prijímanie

Dnešný 12. máj bol významným medzníkom v ešte krátkom živote 12 tretiaikov z Papradna a 5 z Brvnišťa. V sprievode svojich rodičov slávnostne vstúpili do vyzdobeného kostola, aby tu po prvýkrát pristúpili k prvému svätému prijímaniu. Máj patrí tejto peknej slávnosti už dlhé roky. V tento slávnostný deň sa pri obrade v kostole veľa za tie roky nezmenilo. Deti vŕučne pozývajú dnes a pozývali aj v minulosti Ježiška do svojich srdiečok. Dnes oblečené do jednotného oblečenia, no kedysi sa matky snažili najmä dievčatám zabezpečiť čo najkrajšie šaty, čo nie vždy robilo „dobrú krv“ práve medzi dievčatami. Tie z bohatších rodín, oblečené do širokých volánikových šiat princezien, sa posmešne a zvsyoka dívali na jednoducho oblečené dievčence z chudobných rodín. Ale pohostenie na fare po skončení obradu dostali všetci rovnaké. Ako len chutila vianočka s kakaom či bielou kávou, čo pripravila gazdiná Anežka! Neskôr deti dlho spomínali na tortu, ktorú na hostine dostalo každé z nich. Tarty pomáhali Anežke piecť matky prijímajúcich detí i šikovné ženy z dediny. Z hostiny na fare alebo vo farskej záhrade, či v starom kultúrnom dome sa potom odobrali domov, kde ich už nečakali žiadne hody. Vo sviatok Božieho Tela všetky prvoprijímajúce dievčence v bielych šatách kráčali v sprievode dedinou pred kňazom nesúcim Sviatosť oltáru a sypali lupienky kvetov najmä pri oltáríkoch, ale aj po ceste do kostola. Bolo pre ne samozrejmosťou zúčastňovať sa svätých omší každú nedeľu i v prikázaný sviatok. Milé deti, želáme vám, aby vaše stretnutie s Ježiškom nezostalo len pri tomto pre vás významnom dni, ale aby ste sa s ním v chráme Božom stretali čo najčastejšie.

(gb)

Žlté narcisy pomoci

V apríli sa naša škola zapojila do zbierky Dňa narcisov. Žiaci 6. a 8. ročníka predávali v našej obci žlté narcisy za dobrovoľný príspevok a podarilo sa im vyzbierať 376,64 eur. Liga proti rakovine využíva vyzbierané finančné prostriedky na pomoc onkologickým pacientom a ich rodinám na celom Slovensku. Každý, kto prispeje kúpou žltého narcisu a pripne si ho na odev, vyjadruje podporu týmto pacientom.

(dm)

Hurá, prázdniny!

Slnko, teplo, voda – to je leto. A leto, to sú aj prázdniny. Rok čo rok na ne deti netrpezlivo čakajú. Prázdniny sú a aj boli vždy nádherné – či svieti slnko, či prší, ba hádam aj vtedy, keby uprostred 30 stupňových horúčav začal padať sneh. Pre deti znamenajú predovšetkým odдых, ničnerobenie a vstávanie okolo 10. hodiny. V tento pre ne bezstarostný čas môžu z hlavy vypustiť ypsilony, vzorce, kráľovské dynastie... Nezaťažujú ich domáce úlohy alebo rozhodovanie sa, či si úlohu napíšu cez prestávku v škole, alebo či si ju vôbec napíšu. Veľa roboty doma nemajú, a tak väčšina z nich trávi čas s mobilmi, pri počítačoch alebo pri televízore. Jediné, čo ich dokáže od týchto výdobytkov modernej doby odtrhnúť a čo je hádam aj jediným ozajstným spestrením ich prázdninového života, je dovolenka pri mori, na horách alebo v známych rekreačných strediskách. Ale zbierať maliny, jahody, čučoriedky? Nehrozí! No veď komu by sa už len chcelo? Je horúco, štípu ovady, otravujú kliešte. A navyše – je to ďaleko! VŠak v Tesco, ba aj u nás pred úradom ich mama kúpi hocikedy.

Počas letných dní teda starosti obchádzajú dnešné deti. Ale pribudnú ich rodičom. Dovolenky toľko niet a tí, ktorí nemajú poruke babku či iných ochotných príbuzných, si veru často lámu hlavu, ako to urobiť, aby deti, najmä tie menšie, neostali doma sami. Sem – tam sa nejaký ten týždeň zapláta letným táborom, a tak rodičia netrpezlivo čakajú 1. september spojený so školou a školským klubom, ktorý ich zbaví týchto starostí, čo sa o deťoch jednoznačne povedať nedá.

Aj kedysi sa deti tešili na prázdniny, ale tešili sa aj na školu. V nej si oddýchli od robôt okolo domu

i na poli. A veru, niekedy v laviaci od únavy aj zadriemali (to sa niekedy žiakom pritrafí i dnes, no nie od roboty, ale od tajného ponocovania pri počítačoch či mobiloch). Školský rok sa pre mnohé z nich začínal v októbri, ba až v novembri, keď sa vykopali zemiaky alebo sa rodiny zredikali z bačovov do dediny.

Leto detí bolo kedysi vyplnené robotou. Keď sa skončil školský rok, rodičov veľmi nezaujímalo, aké vysvedčenie priniesli domov. Boli radi, že ich majú doma, že pribudne pomocníkov pri robotách, veď vtedy bola každá ruka platná. Deti voči robotám ani veľmi nereptali, boli vynaliezavé a pri každej robote si vedeli nájsť zábavku. Ich najčastejšou povinnosťou cez prázdniny bolo vyhnať na pole kravy, kozy a husi. Kým sa tieto pásli, krátili si čas hrami. Pri nich sa často pozabudli, a tak sa stávalo, že statok zabehol do zbožia alebo zemiakov, a vtedy bolo zle – nedobre. Zo zápalu hry ich neraz vyrušil krik a palica gazdu – majiteľa role, na ktorej sa robila škoda. A ak im, nedajbože, husi či statok zajal, to bolo doma krik! A niekedy aj remeň mal robotu. Ale na druhý deň deti v hrách pokračovali. Chlapci sa hrávali na vojácko, na biča, na Žida, na zbojníkovo, na žmúcha, na buchty, lozili po stromoch, stružlíkali korce (mlynčeky na potôčiky). A keď ich chytil hlad, za okamih naryli zemiakov prefíkane uprostred role, aby nebolo vidno, že niečo nie je v poriadku (gazda to zbadal o deň – dva, ale vinníka neprichytil). Zemiaky upiekli v pahrebe a pojedli aj so šupkou, hlinou i popolom. Na ohni piekli huby, klepetá z rakov, repicu, kvaky, ba niekedy aj veвериčky. Dievčence sa vedeli pridať k nim alebo si čas krátili hraním škôlky, skákaním cez švihadlo urobené z dvoch vrbových

Ďalší talent v našej škole

Na ZŠ s MŠ Papradno máme už tretí Talent Trenčianskeho kraja. Je ním Marek Žilincík, inštrumentalista a spevák z DFSk Podžiaranček, žiak 9. ročníka. Marek sa aktívne zapája do školskej i mimoškolskej činnosti. Vystupuje na kultúrnych podujatiach v rámci školy, obce a regiónu Považia. Vo svojom voľnom čase sa venuje mladším deťom z MŠ, ale aj žiakom 1. a 2. stupňa ZŠ a učí ich hrať na tradičné ľudové nástroje – šesťdierkovú, koncovú a rífovú píšťalu. Je nápomocný pri zostavovaní programov na rôzne výstupenia. Obec Papradno reprezentoval spolu s FSk Podžiaran v rámci slávnostného galaprogramu 9. ročníka medzinárodného festivalu Grand Prix Svetozára Stračinu vo Veľkom koncertnom štúdiu Slovenského rozhlasu v Bratislave. Na celoštátnej postupovej súťaži a prehliadke hudobného folklóru detí Vidiečanova Habovka získal v roku 2018 bronzové pásmo. Nemalú zásluhu na jeho úspechu majú Mgr. Denisa Macošincová, Michal Mahút, PaedDr. Lenka Jandušíková a Mgr. Božena Bašová, ktorí žiaka na súťaže pripravujú.

Za svoju snahu a talent si Marek spolu s vedúcou Podžiarančeka Mgr. Denisou Macošincovou 12. júna 2019 v priestoroch Delovej bašty na Trenčianskom hrade prevzal z rúk trenčianskeho župana Ing. Jaroslava Bašku ocenenie Talent Trenčianskeho kraja. Bodku za krásnym podujatím dali naše deti z DFSk Podžiaranček, ktoré prezentovali tradičnú ľudovú kultúru z Papradna hrou na rífových píšťalách, heligónke a spevom.

Marek získal aj Cenu starostu obce Papradno, ktorú udeľuje starosta našej obce na konci školského roka jednému žiakovi končiacemu 9. ročník.

(dm)

prútov, pletením ze sícja alebo vyšivaním. V žatve pomáhali pri kosení zbožia – robili provjeslá, nosili snopky, zbierali klásky. Pri mlátení boli obyčajne pri plevách alebo ich dali k slame, ak ju neviazali, ale nechávali kučenú. No i pri tejto zaprášenej robote si našli zábavu. Počkali, kým slamy bude kopčisko a potom do nej skákali, naháňali sa, robili si v nej tunely, v ktorých sa hrali na skrývačku, až kým ich

gazda s krikom a remeňom z nej nevyhnal.

Letá bývali teplé. V horúce dni deti hľadali osvieženie v rieke. Bývalo ich v nej možno viac ako rýb. Urobili si tone a plesá najčastejšie tam, kde voda vymlela hlboké jamy pod koreňmi jelší, a šanteniu vo vode nebolo konca. Ten prišiel vtedy, keď bolo treba ísť po robote – na pole s husami, zahľadiet mladších súrodencov, prichystať na večer kúrenie, naškrabať zemiakov na druhý deň... Deťom nebolo zaťažko vybehnúť do hory na huby, jahody, maliny a na čučoriedky na Javorník hore Šamajků ich mamy brávali pravidelne.

Rady sa hrávali aj po večeroch, keď si splnili všetky povinnosti. V zápale hry ani nezbadali, že hviezdy už poskakali na oblohu a tma prikryla dedinu. Po návrate domov unavené zaspali, akoby ich do vody hodil, aby sa ráno znova chytili roboty a stvárali nové a nové pestvá od výmyslu sveta.

(gb)

Absolventi 9. ročníka našej školy v školskom roku 2018/2019.

Najznámejšie rody v Papradne

Vlani oslávil Štefan Meliš významné životné jubileum – 90 rokov. Spájame si ho predovšetkým so zberom a publikovaním množstva povestí nielen z Papradna, ale z celého Považia či s vtipnými básničkami, ktoré sa v Papradne čítali v každom dome. No jeho záujmy boli oveľa širšie. Medzi nimi aj numizmatika. Zvláštnu pozornosť venoval minciam, ktoré sa našli pri búraní starých domov. Tieto nálezy popísal v knihe *Mince v základoch domov – osudy peňazí nielen z Papradna*. Túto zaujímavú knihu vydal v roku 2018 Pamiatkový úrad SR v spolupráci s Krajským pamiatkovým úradom Žilina a spolkom SEPTENTRIO. V úvode knihy sa píše: „*Bolo to z úcty k autorovi a jedným z prejavov vďaka za jeho celoživotné dielo, a tiež snaha jedinečne svedectvá a informácie numizmatiko-etnografického charakteru poskytnúť širšej verejnosti*“. Kniha totiž neobsahuje len popis miesta nálezu a typy objavených mincí, ale aj vlastnicke vzťahy, kto boli prví majitelia domu, jeho stavitelia a často vykresľuje aj ich osudy. Niečo z týchto informácií sme v dnešnom rozprávaní o najstarších rodoch použili aj my.

Jurčik

Meno sa u nás objavuje už v roku 1770. Juraj Juračik, Ján Juračik a Štefan Jurečik sú v zozname večných poddaných obce Papradno. Zrejme neskôr sa im meno zmenilo na Jurčik, lebo okolo roku 1780 – 1790 sa už spomínajú Juro Jurčik a Štefan Jurčik. V roku 1830 je v Šamajoviech hoštáku známy Lapúnik – Jurčik. Meno či priezvisko mohlo vzniknúť od osobného mena Juro – Juraj. Neskôršie sa rozdelili na viacero vetiev a dostali prímenia, ktoré trvajú dodnes: Jurčik – Dohán, Jurčik – Matalík, Jurčik – Deciník, Jurčik – Kubík a iné. Jurčikovci bývali najviac v horách pod Javorníkmi. (podľa Š. Meliša) Meno Jurčik sa mohlo vyvinúť tiež z tvarov Ďurni, Ďurník či Ďurčik, ktoré sú v Papradne známe už v roku 1715. Trvalý pobyt v podjavníckych osadách mali niektorí Jurčikovci zapísaný ešte aj po 2. svetovej vojne: U Chuchmákov Jurčik František, U Švecov Jurčik Adam a manž. Katarína Šamajová, U Hruškov Jurčik Alojz a manž. Filipína Husáriková, Jurčiková Antónia, na Křžli Jurčiková

Františka a Jurčik Jozef. Meno Jurčik sa z Podjavníka nevytratilo ani dnes, aj keď z početných Jurčikovcov tu žije už len Pavol, syn Františka Jurčika a Ľudmily Janičikovej. Jeho brat Jaroslav sa oženil do Papradna, kde býva s manž. Máriou Abíkovou a rodinou. Počas svojho pôsobenia na podjavníckej škole (v rokoch 1953 – 1955) si tu učiteľky Ž. Molcová a I. Nemčeková našli manželov od Jurčikovcov. Vydali sa za dvoch bratov. Žofia Molcová, už Jurčiková, potom pôsobila na tunajšej škole až do roku 1962.

Jurčikovci s prímením *Dohán* pochádzali zo Suchej. Časť doliny, v ktorej žili, pomenovali po nich – U Dohána. A je zaujímavé, že hoci bývali v horách, v lete sa sťahovali ešte vyššie, takmer pod vrchol Žiaru, kde mali druhú chalupu. Jozef Jurčik Dohán prežil v Suchej celý svoj život. Tu ho aj našli mŕtveho s rukami založenými na stole. Meno Jozefa Jurčika je v tejto doline spolu s ďalšími obyvateľmi na trvalý pobyt zapísané ešte v roku 1916. Po 2. svetovej vojne sa dolina postupne vyľudnila. Aj potomkovia Jozefa Jurčika Dohána sa odsťahovali a usadili v Papradne na hornom konci. V súčasnej dobe z tejto vetvy Jurčikovcov nežije v Papradne už nikto.

Najznámejším Jurčikom *Matalíkom* v Papradne bol Jozef Jurčik. Okrem prezývky *Matalík* bol aj *Jožo Pavluščin*, ale najčastejšie *Jožo Neverec*. Túto prezývku dostal, keď prestúpil na inú, síce kresťanskú, ale nie katolícku vieru. V čisto katolíckom Papradne to vyvolalo veľké „haló“. Dokonca sa to vyhlasovalo v kostole, v tom čase ešte z kazateľnice. V dobrom zdraví sa dožil vysokého veku, ako 95-ročný zomrel v roku 2016. Pamätáme si, že raz sa s nami viezol na čučoriedky od školy smerom k Harvánkovcom. Keď sme vystúpili z auta, našiel si dve palice a dnes populárnym štýlom *nordic walking* bez zastávky vybehol na Javorníky. My, o dvadsať rokov mladší, sme za ním nestačili, ba ani sme ho nedohonili. Mnoho spomienok na Jozefa Pavluščina napísal do Polazníka J. Trulík, a to ešte za jeho života. Rodičmi Jozefa Jurčika boli Adam Jurčik a Františka Šamajová. S manž. Helenou Kolkusovou mali viac detí, ale

ani jedno nežije v Papradne.

Keď sa povie Jurčik *Deciník*, každý si spomenie na Alexandra Jurčika, ktorého nevolali ináč ako *Šandor Deciník*. Túto prezývku dostal po matke Antónii Jurčikovej, ktorú tiež volali Decina. Š. Meliš vo svojej knihe *Mince v základoch domov* takto na neho spomína: „*Istý Alexander Jurčik, známejší pod menom Šandor Deciník, mi raz povedal, že keď staval v Luhoch murovaný domček, zamuroval do základov slovenské strieborné mince z obdobia Slovenského štátu (1939 – 1945). S mincami tam zamuroval i všetky významnenia, ktoré mu udelili za ťaženie proti ZSSR, keď bol v rýchlej divízii a mal aj akúsi šaržu. Koľko tých významnení mal, to nepovedal*“. Alexander Jurčik zomrel v roku 1997. So svojou manž. Karolínou Zboranovou mali tri dcéry a jedného syna. Syn Milan sa mladý zabil na motorke a dve dcéry žijú mimo Papradna. Len Ľubomíra, vydatá Kobanová, zostala v rodičovskom dome. V Papradne žijú aj jej potomkovia.

Z vetvy Jurčik – *Kubík* žije v Papradne už len Helena, vydatá Miniariková. Jej súrodenci – Štefan (býval v Žiline), Karol (manž. Ľudmila Šaržíková), Ľudovít a Vilma (obaja slobodní) zomreli. Rod však nevymrel – deti Štefana a Karola žijú mimo Papradna, deti Heleny žijú v Papradne. Rodičmi týchto súrodencov boli Ján Jurčik a Františka Hudeková.

Dnes iba prezývka, ale pôvodne meno Kubík bolo v Papradne známe dávno. Jakub Kubička, spomínaný už v roku 1592, bol zakladateľom Kubičkovcov v Papradne stále a ich meno malo tvar Kubík. Len niektorí z nich sa po roku 1600, keď valasi osídľovali Beskydy, Bečvy a Valaško, presťahovali na Moravu. Presný dátum, kedy Kubičkovcov gruntu zmenil majiteľa, nepoznáme. Odkúpili ho Balušíkovci a odvtedy sa tento rod rozšíril nielen v Kubičkovciach, ale aj v susednom Martoviech grunte. (Podobne aj Múdrych grunt kúpili Zboranovci.) Rod Kubík v Papradne postupne zanikol, zostalo len prímenie. Podľa dostupných údajov z archívu najstarším predkom Jurčika-Kubíka bol Juraj Jurčik. Jeho syn Martin sa narodil 11.11.1820. So ženou Barborou Hikaníkovou mal syna Ondreja a ten bol otcom nášho deda Jána Jurčika, ktorý sa narodil v roku 1892 (jeho dcéra Helena Miniariková žije v Papradne); syna Jozefa, ktorý sa odsťahoval do Považského Podhradia a meno Jurčik pokračuje v Podhradí a Predmieri; dcéru Máriu vydatú za kováčom Lazarom; dcéru Katarínu a Veronu, potomkovia ktorých tiež žijú v Papradne a Brvništi. (z rodokmeňovej rodiny Jurčikovej-Miniarikovej doplnila vnučka Lýdia) Iných Jurčikovcov, ktorí žili v Papradne, nájdeme v knihe *Mince v základoch domov: „V r. 1995 búrali starú drevenú chalupu U Jurčikov na hornom konci obce tesne za bývalou kinosálou Béla Gáborika. Na spodnom*

Ján Jurčik Kubík s rodinou (1965).

brvne v základoch na pravom rohu našli dve mince. Jedna z nich je minca Františka II. (1792 – 1835) 3-grajciar 1800. Vtedy to boli najbežnejšie mince chudobných ľudí. Okrem tejto našla sa tam aj druhá menšia a tenšia minca, ktorá vraj bola čierna. Pravdepodobne to bol strieborný grajciar. Obe mince vlastní majiteľka Anna Lacková, r. Jurčíková. Posledná majiteľka dnes zbúraného domku bola Veronika Jurčíková, r. Chrapková. Prezývali ju Vrana. Domček bol už dávnejšie pustý, schátralý. Na jeho mieste majiteľka Anna Lacková, známa ako Hana – Vrana, urobila záhradku. Posledne v ňom býval občan, prezývaný Šarkan. Okrem dvoch spomínaných mincí sa tam nič iné nenašlo. Ani listina, ani zrno, ani nič iné. Aj tento nález je dôkazom o zvykoch našich dedov. Peniaze vkladali pri stavbách nových obydlí do základov preto, aby v novom dome bolo stále dosť peňazí. Zrno tam nasypali preto, aby v novom dome bolo vždy dosť chleba, a listiny (citáty z Biblie) tam vkladali preto, aby tento dom bol pod Božou ochranou a nezničil ho oheň.“ Veronika Jurčíková bola dcérou Jozefa Chrapka a Karolíny Geríkovej. Ich bačov dodnes stojí na Starákoch – U Gervo v Medvedskej doline. Bačovala v ňom aj dcéra Anna. Okrem nej mala Veronika synov Františka a Jozefa a dcéru Máriu. Ani z tejto vetvy s menom Jurčík už v Papradne nenájdeme nikoho.

Ďalší Jurčíkovci dostali zvláštne prímenie. Po svojom otcovi Štefanovi, po maďarsky Pišta, ich volali *Pišťoviech*. Štefan Jurčík s manžel. Barbarou Urdákovou mali tieto deti: Ferdinand, Alexandra, Alžbetu (vyd. Lapúniková), Karolínu (vyd. Kozáčiková) a Máriu (vyd. v Marikovej). Od Žida Kugela kúpil po 1. svetovej vojne veľký murovaný dom na

hornom konci Papradna, v ktorom zostali bývať syn Alexander a dcéra Alžbeta. Alexander, alebo *Šandor Pišťoviech*, zomrel v r. 2002. S Ľudmilou Kolkusovou mali päť detí, z ktorých dve dcéry a syn Tibor s manžel. žijú v Papradne. Ferdinand zomrel ešte v r. 1985. S manžel. Paulínou Balušikovou mali tri dcéry a jedného syna. Ten býva s rodinou (manžel. a syn) v rodičovskom dome.

Zo susedného Brvnišťa sa do Papradna priženili bratia Ľubomír a Viliam Jurčíkovci. Viliam zomrel vlni, ale jeho manžel. Anna Moravíková s deťmi žije v Papradne. Jeho brat Ľubomír si zobral dcéru Alexandra Jurčíka Hildu, ktorá sa tak zhodou okolností volá Jurčíková za slobodna aj vydatá. Ľubomír s rodinou žijú v dome po Kuglovi, ktorému sa hovorí aj *Pišťoviech* dom. Jurčíkovci boli v minulosti u nás dosť rozšírení a početní. V súčasnej dobe žije v Papradne s týmto menom ešte 17 osôb.

Juhásik/Juresík

Tento rod má u nás starý rodostrom. Už v roku 1770 bol rozvetvený, košatý. Vtedy sa spomínajú Martin Juresík, zapísaný tiež Martin Jurisík, ďalej Juraj Jurisík, Ján Jurisík a Ondrej Juresík. V roku 1855 býva v dome č. 176 Martin Juresík. S týmto rodom sa akosi zrástla, splietla rodina Juhásik. Meno Juro Juhás nájdeme v Papradne už v r. 1715. V roku 1770 sa ešte spomínajú osobitne Štefan Juhásik, Ondrej Juhásik a relikta (spustlá usadlosť) Juraj Juhásik. V roku 1855 býva v dome č. 146 Ján Juhásik a v dome č. 147 Juraj Juhásik – Jurisík. Zatiaľ čo iné rody sa rozvetvovali, delili, tieto dva sa spojili do jedného. Tento rod je u nás dávno a trvá dodnes. Názov Jurisík, Juresík tak ako Jurčík mohol vzniknúť od osobného mena Juro, Juraj

a Juhásik od maďarského slova juhás. Juh je ovca a juhás v maďarčine pastier oviec, teda ovčiar, valach. Výraz juhás bol u nás často používaný a toto maďarské slovo sa zachovalo aj v našich ľudových piesňach, napr.: „Pod horú zacelina, žala hu Katerina. Žala, žala, našala si, prišli ke njej dva juhási.“ (podľa Š. Meliša)

Aj meno Juhásik, Juresík je spomínané v knihe *Mince v základoch domov: „Keď v r. 1957 postavili v Papradne novú školu, museli staré drevenice ustúpiť. Boli zbúrané. V jednej drevenici, v ktorej býval Juhásik, zvaný aj Juresík, našla sa malá strieborná minca Karola VI. Vládol v r. 1711 – 1740. Bol to 1 – grajciar 1712. Našiel sa v základoch domu v pravom rohu pri búraní. Musel to byť starý dom. Rozpätie medzi razbou a zbúraním domku je asi 260 rokov. Minca bola do základov daná za vlády tohto panovníka. Domček postavil ešte Juraj Juhásik. Roku 1770 sa spomína ako spustlá usadlosť. To značí, že vtedy už Juraj nežil. Mal asi dvoch synov Štefana a Ondreja, ktorí sú zapísaní v zozname poddaných obce Papradno r. 1770. Spustlú usadlosť niektorý z nich zabýval a bola obývaná až do dnešných čias. Podľa zoznamu domov z r. 1855 v d. č. 146 býval Ján Juhásik a v dome č. 147 Juraj Juhásik. Oba domy boli v *Križanoviech grunte*. V r. 1874 sa spomína už len Ján Juhásik Jurisík.*

Meno Juhás Jurisík, ale Ondrej, nájdeme v zozname obyvateľov Papradna aj v r. 1916. Ondrej mal s manžel. Máriou Michalíkovou syna Vendelína a ten zasa s Karolínou Trulíkovou dve deti: Ľudovíta a Paulínu. Ľudovít Juhásik žil na hornom konci dediny, zomrel len vlni alebo predvlni. Jeho manžel. Kristína Máčková pochádzala z Marikovej, preto ju aj volali Marikovka. Mali sedem detí, z ktorých Stanislav žil aj zomrel v Jasenici. Ladislav s manžel. Alžbetou Lališovou trvalý pobyt u nás má len tretí Ľudovítov syn, tiež Ľudovít. Aj s rodinou sa presťahoval do Papradna z Považskej Bystrice. Ľudovít Juhásik, manžel. a dve deti sú dnes jediní Juhásikovci u nás, spolu 4 osoby.

Jurkemík

Pre nás je orientačným bodom rok 1770. Vtedy napísali v zámku Bytča panskí úradníci zoznam večných poddaných obce Papradno. Vymerali im

dane, roboty, desiatky z úrody a iné povinnosti. Tento jedinečný zachovaný dokument histórie našej obce je mnohovrstvný a poučný. V ňom sú zapísaní aj Jurkemíkovci. V roku 1770 v Papradne v osade Podžiar bývali: Štefan Jurkemík a Juraj Jurkemík, po roku 1780 sa spomínajú Juro a Štefan Jurkemík a v roku 1801 Juro Jurkemík. Rok 1855 nám zachoval tieto mená: č. d. 388 Pavel Jurkemík, č. d. 390 Anton Jurkemík a č. d. 393 Štefan Jurkemík. Z nich Pavel dostal prezývku Pavlus, čo je z latinského osobného mena Paulus, iní prezývku Leľán – Leľánik a Ľapacík. Podľa starej povesti, ktorú si obyvateľia Podžiaru uchovali dodnes, usadli sa tam kedysi dvaja osadníci. Jeden sa volal Jurko a jeho potomkovia sa nazvali po ňom Jurkemík. Druhý sa volal Michal. Tí si zase po svojom predkovi privlastnili meno Michalík. V rokoch 1950 – 60 mala osada Podžiar asi 30 domov. Potom nastala migrácia a osada sa takmer vyľudnila. (podľa Š. Meliša) Poslednými stálymi obyvateľmi Podžiaru boli Pavol Michalík a Ladislav Holienčík. Dnes tu už trvale nebýva nikto.

Ešte v roku 1916 majú v osade Podžiar trvalý pobyt títo Jurkemíkovci: Jurkemík Imrich, Jurkemík Jozef, Jurkemík Ján Orság, Jurkemíková Terézia Leľánová a Jurkemík Ondrej Ľapacík; U Ľapatov Jurkemík Ondrej a Jurkemík František; v dedine na č. d. 474 Jurkemík Štefan. Sťahovanie obyvateľov do dediny, ba i ďalej nastáva už po 1. svetovej vojne. Napr. Jurkemík Imrich a Karol Michalík spolu s ďalšími rodinami z Papradna odchádzajú v r. 1921 na dolniaky do novozałożenej osady Štefánikovo, dnes Javorinka. K potomkom Imricha Jurkemíka patrí bývalý reprezentant Slovenska vo futbale Ladislav Jurkemík, s ktorým sme sa stretli na oslavách 90. výročia založenia Javorinky. Iní Podžiarania odišli do sveta za prácou ešte skôr. Ján Jurkemík Pavlus bol dlhé roky v Argentíne. Za zarobené peniaze kúpil majetok v Jasenici a presťahoval sa tam aj s rodinou. Karol Michalík bol najprv dlhé roky v Amerike, až potom odchádza s rodinou do Štefánikova. Po 2. svetovej vojne majú v osade Podžiar trvalý pobyt už len rodiny Jozefa Jurkemíka Ľapacíka a Jozefa Jurkemíka Pavlusa, U Ľapatov nikto. Z početných Jurkemíkovcov, ktorí boli usadení v týchto osadách, ale aj v dedine, dnes už nenájdeme nikoho. Jozef

Zľava: Jozef Pavúk, Jozef Jurkemík (Papradno), Vojtech Jurkemík (Jasenica), Alfonz Šramčík (Austrália)

Jurkemík, ktorý žil v Papradne – Podhúboč, zomrel v r. 2007. S Matildou Galafúšikovou mal len dcéru Annu.

Pri slove Ľapacík si dnes predstavíme prímenie Jurkemíkovcov. No ešte koncom minulého storočia žila v Papradne rodina s menom Ľapacík, ktoré nebolo prezývkou, ale priezviskom. V zozname poddaných v r. 1770 nájdeme popri Jurkemíkovcoch zapísaného aj Jána Ľapatíka. Dokonca medzi sedliakmi ako vlastníka 1/8 usadlosti. Jano Ľapatík je v zozname uvedený aj r. 1780. Je to pravdepodobne ten istý ako v r. 1770. V r. 1855 býva na č. d. 410 Martin Ľapacík. V r. 1874 majú svoje podiely v Dorkoviech hoštáku Ľapacík Ondrej a Ľapacík Adam. Aj osadu v Jastrabí poznáme ako Ľapatovce, nie U Jurkemíkvo. Ženy, ktoré tu bývali alebo bačovali, mali pekné meno – Ľapatky.

Z Českej republiky nás oslovil Martin Ľapacík, ktorý by chcel vedieť niečo o svojej rodine. Uviedol, že jeho dedo, pradedo i prapradedo pochádzali z Papradna. Dedo sa volal Ľudovít Ľapacík, pradedo Štefan Ľapacík, jeho ďalší syn opäť Štefan a sestra Hana Ľapacíková, vyd. Šišťíková. Štefan Ľapacík, ktorý bol posledným Ľapacíkom v Papradne, sa narodil v r. 1899 a zomrel v r. 1981. Jeho rodičmi boli Štefan Ľapacík a Mária Janáčiková (alebo Janáčková). So svojou ženou Karolínou Belušikovou býval pri kostole, v tzv. beľušoviech chalupe. Volali ho aj *Beľušovie Ľapacík*. Karolína zomrela už v r. 1964. Štefanov otec, tiež Štefan (1874 – 1959), bol synom opäť Štefana a Kataríny Kondrkovej.

Jureník

V r. 1770 je v zozname poddaných aj Ján Juraník. V r. 1780 opäť Jano Juraník i Jano Ju-

Imrich Jurkemík

ran. Roku 1855 sa spomína Ján Juran – Kulišík a býva v dome č. 185 na dolnom konci. Juraník – Jureník je asi to isté, len zapisovatelia obyčajne zapisovali mená nesprávne, podľa svojej vôle. (podľa Š. Meliša)

Z Jureníkovcov žila v Papradne len rodina Františka Jureníka a Terézie Zdurienčikovej. Františkov otec Peter bol adoptovaný a zomrel v r. 1941. Okrem Františka mal tieto deti: Františku, Karola, Jozefa, Jána a Máriu. Najstaršia Františka žila v Hrabovom, Jozef v Ostrave, Ján v Považskej Bystrici, Karol sa utopil a Mária zomrela v Slávnici (v ústave). Františka, ktorý zomrel v r. 1979, si pamätáme najmä ako vodiča autobusu. S Teréziou Zdurienčikovou mali dve dcéry a syna. Syn Jaroslav aj Albína, vydatá Galková, s rodinou bývajú v Papradne, len najstaršia dcéra Emília mimo. V Papradne žijú aj Jaroslavove tri dcéry. Manželka Ružena zomrela v r. 2008. Jureníkovci neboli a ani dnes nie sú u nás početní.

S týmto menom sú na trvalý pobyt v Papradne prihlásené 3 osoby.

Magda a Ambro Balušíkovci

Prezentácia knihy tradičných Papradňanských jedál.

Zo spomienok na 2. svetovú vojnu

8. mája sme si pripomenuli 74 rokov od skončenia II. svetovej vojny. U nás nevystrájala tak kruto ako v niektorých oblastiach na Slovensku. Až úplne na konci vycerila zuby aj na Papradno.

92-ročná (vtedy 17-ročná) Rozália Fojtíková (na fotke v pravo) a 86-ročná (vtedy 12-ročná) Mária Macháčová (v strede) takto spomínajú:

„Bolo to 1. mája 1945 ráno, keď sme počuli od Bystrice sílnú strelbu. Mój tato vravil, že to asi v Bystrici oslavujú 1. máj,“ začala Mária Macháčová. Ale oslava to nebola. To sa Nemci chceli Papradnianskou dolinou dostať na Moravu a ďalej na západ. Na Košiaroch sa zastavili, aby si oddýchli. Hora vpravo, hora vľavo, hora pred nimi. Asi niečo tušili alebo ich varoval šiesty zmysel, a tak sa poistili – z blízkych chalúp pobrali chlapov, postavili ich na ceste do radu a potom ich zatvorili do humna. Z chalúp brali všetko, čo sa dalo zjesť. Velitelia si išli pospať do vedľajšej chalupy, niekoľko vojakov ostalo strážiť chlapov v humne a iní pristavovali ľudí, ktorí išli z hôr do dediny, a tiež ich zatvárali do humna. Mysleli si, že sú partizáni alebo ich spojenci. „*Já som malatedy 12 rokov a z dzeciskami s Košiarvo sme táj behali. Nás nezavreli, nás sa nebáli,*“ hovorí Mária Macháčová.

Do humna sa takto dostala aj Rozália Fojtíková. Vtedy už bolo humno plné ľudí bojacich sa o svoje životy. „*Len my asi ze tri dzjevčackiská sme s toho mali srandu a chichňali sme sa, lebo sme si nevedomovali, čo sa robí. Až nám ci starí hrešili, že sa smejeme jako Kače,*“ spomína R. Fojtíková. Jej i strynej Grbálovej sa podarilo odtiaľ ujsť po rieke zarastenej hustým vrúbim. Keď prišla domov, rodičia sa chystali s kravami na bačov do Medvedzieho, lebo sa báli, že im Nemci kravy zoberú a zabijú na mäso. Nešli hlavnou cestou, ale bokom cez Zelenovec, kde ich Nemci zbadali a spustili po nich paľbu. „*Gulky piščali kolo nás, tak sme sa prikrčili a náhlili sme sa chytro zájsc za kopec. Chvalabohu, ništ sa nikomu nestalo. To aš tedy som si uvedomila, čé to vojna,*“ spomína Rozália Fojtíková.

Keď sa poobede nemeckí velitelia pozobúdzali, rozkázali humno poliať benzínom a chystali sa ho zapáliť. Ale niekto informoval partizánov, čo sa v dedine robí, a tí v hodine dvanástej zbehli na Košiare a spustili na Nemcov paľbu. Ľudia sa bežali skryť do pivníc i do blízkeho murovaného chlieva a tam prečkali prestrelku. Niektorých Nemcov partizáni hneď zastrelili, niektorým sa podarilo utiecť, iní sa poskrývali, ale mnohých našli a zastrelili. „*Jeden z Nemcvo sa zachránil tak, že sa spravil mŕtvym. Čé už z mŕtvého? Tak mu vyzuli čižmy a nechali ho tak. Kec sa čochvíľa k nemu vrátili, už ho tam nebolo. Ušól. A na druhý dzeň som vidzela na lúce zabitého nemeckého vojáka. Zrazu k nemu prišól na koni, a veru neviem, či to bol partizán, či čto, a chcel, aby na neho ten kôň stupil. Ale kôň nie a nie. Len ho preskacoval sem a ta. Kez ten s tým koňom odešól, my dzeciská sme prišli k mŕtvému a vidzeli sme, že mal pácerky a fotky svojjej ženy a dzeci. Zabitých ponosili na židovský cintér, šetkých dali do jednéj jamy a tak hích pochovali. Či sú tam, či nie, to já veru neviem. Ale asi tam, dzé by boli,*“ dokončila spomienky M. Macháčová. (gb)

V horách a F potoku

Ten môj najmilší kút na zemeguli nemal kedysi ani meno. A ani to nie je tak dávno. Možno ste prekvapení, ale Podjavorník kedysi nebol Podjavorník a Ľevčovce neboli Ľevčovce.

Neznalí miestnych pomerov v súčasnosti za Podjavorník považujú len okrúhlu dolinku „Pri škole“ ohraničenú lyžiarskym vlekom, otočkou autobusu, hotelom, turistickou ubytovňou a predajňou Javorinka. Tí, čo sa trochu vyznajú, však vedia, že Podjavorník, to je aj niekoľko starobylých osád niekedy ešte aj s pôvodnými drevenicami a niekoľko osád či samôt s rekreačnými chatami a chalupami. Tí, čo sa vyznajú, vedia, že Podjavorník, to je ten čarovný kút, kde ani líšky nedávajú dobrú noc, tichučko a nevystatovačne ležiaci pod časťou hrebeňa Javorníkov. Kedysi, pred pár desaťročiami, to však nebol Podjavorník. Všeobecne to nazývali len „V horách“. Osady Kfžel, Chuchmalovce, Hruškovce, Bartkovce a ostatné miestne názvy existovali, ale Podjavorník neexistoval. Možno až s príchodom autobusovej dopravy niekedy na začiatku 60-tych rokov to snáď ktosi kompetentný takto nazval preto, aby bolo čo napísať do cestovného poriadku. Centrum Podjavorníka sa začalo nazývať „Pri škole“ až v prvých desaťročiach 20. storočia, keď tu ešte za čias Rakúsko – Uhorska postavili školu. Predtým, ak mám dobrú informáciu, tam nebolo nič, len usadlosť pozostávajúca z domu a hospodárskych stavieb rodiny Šamajovej. Starousadlíci si pamätajú, že hlavou tejto rodiny bol šikovný obchodník, ktorého volali familiárne Starý Šamaj alebo prezývkou Starý Ugo. Život viac pulzoval v osadách nakoľo. Neskôr, niekedy v medzivojnovom období, postavil Jožo Bednár krčmu a klasické hospodárske stavby, ktoré stáli v lokalite, kde sú dnes postavené nové drevodomy. Neďaleko odtiaľ, teraz vedľa súčasnej cesty, vtedy v strede lúky, lebo cesta viedla povedľa potoka cez súčasné dojazdisko vleku, stál drevený kríž, ktorý stojí doteraz. Kríž tam vraj stál od nepamäti. Dnešné prababky si ho pamätajú rovnaký v časoch, keď boli malými deťmi. To miesto sa vždy volalo Pri krížiku. Je to miesto modlitby mnohých generácií starousadlíkov, čo tu žili pred nami, lebo

Pánboško im akosi nedožičil kostol ani kaplnku, ako je to často bežné v iných lokalitách Slovenska... Na miestach, kde dnes stojí hotel a turistická ubytovňa, boli do 70-tych a 80-tych rokov minulého storočia lúky a obrábané roľičky a hora siahala nižšie. Približne v tých miestach, kde stojí teraz hotel, bol istý čas zostavený pioniersky tábor pozostávajúci z obytných buniek poukladaných na seba na viac poschodí. V mieste, kde dnes stojí predajňa Javorinka a nový drevodom, bola do 60-tych rokov minulého storočia skládka vyťaženeho dreva. Neskôr na tomto mieste postavili dve jednoduché drevostavby, v ktorých Jednota Považská Bystrica prevádzkovala krčmu a obchod. Krčmu neskôr zavreli a prakticky do revolúcie do konca 90-tych rokov fungoval len obchod v hornej budove. Dolná budova potom zo dve – tri desaťročia slúžila ako turistická ubytovňa. Prvou chalupou poniže týchto stavieb, ktorá sa nedala pre svoju nápaditú farebnú výzdobu nevšimnúť a ktorá bola postavená niekedy v 50-tych rokoch a stojí doteraz, bola chalupa rodiny Ferdinanda Šamaja, ktorého každý poznal pod prezývkou Ferdýš. Podobne aj naša osada sa vraj pôvodne nevolala Ľevčovce. Ešte v 50-tych až 70-tych rokoch minulého storočia sa medzi starousadlíkmi bežne používal názov osady „F potoku“. Vraj preto, lebo cesta končila... v potoku. Áno, zdá sa to nelogické, ale cesta naozaj končila tak, že ďalej sa ísť nedalo. Dovnútra do osady sa nedalo dostať žiadnym motorovým vozidlom. Za čias konských povozov sa dalo s konským vozom prebrodiť potok alebo sa „preštrikovať“ pomedzi chalúčky, a tak sa dali dopraviť objemnejšie veci alebo stavebné materiály. Cesta v osade neexistovala. Domov sa chodilo len po chodníčkoch pomedzi chalupy. Neexistovali tu vtedy žiadne ploty. Básnik by parafrázoval, že ani fyzické, ani v dušiach ľudí... Iste sa aj vtedy povadili a pohnevali, ale každý mohol druhému slobodne prejsť po dvore, aj keď sa akurát spo-

Obchod a krčma Podjavorníkom, koniec 50-tych či začiatok 60-tych rokov minulého storočia.

lu nebavili. Až niekedy v povojnových rokoch sa ustálil názov Ľevčovce možno preto, že tu dlhodobo žila pomerne široká rodina Levčíková.

Už je to pomerne dlhý čas, keď dvaja technicky zdatní a múdri osadníci Slavo a Fero vymysleli unikátne technické riešenie. Do koryta potoka sa položili železobetónové skruže priemeru asi jeden meter v dĺžke možno 15 metrov a zasypali ich do roviny štrkom tak, že cesta bola na svete. Od tých čias si geodeti pri štúdiu máp lámu hlavy: Čo tam teda je??? Cesta alebo potok? Dva v jednom – aj cesta, aj potok! Ja však doteraz vždy znova a znova obdivujem úžasnú myšlienku, bez ktorej by cesta

do vnútra osady doteraz neexistovala. Obdivujem obidvoch vizionárov, ktorí to takto niekedy pred 50-timi rokmi vymysleli a zrealizovali. Obidvoch som si za to veľmi vážil. Jeden už nie je medzi nami, ale druhý sa dožil úctyhodného veku v obdivuhodnej forme a kondícii a je mi cťou a potešením zároveň, keď ho ešte stále môžem znova a znova pozdraviť, keď sa zas po nejakom čase vrátim domov.

Takže zas moc o tom vyprávam, aj keď sa to vlastne dalo povedať jednou jedinou vetou: Aj keď tento môj bod na zemeguli vlastne ani nemal meno, tak v mojom srdci odjakživa má meno najvzácnejšie: Môj milovaný domov!

J.Trulík

Dôchodcom z Ivanky pri Dunaji sa u nás páčilo

Klub dôchodcov v Ivanke pri Dunaji má vo svojom pláne dlhodobo zaradené týždňové poznávacie zájazdy. Tento rok padla voľba na Papradno a okolie. Možno aj preto, že si Papradno spojili s pani učiteľkou Gizelou Bitterovou, ich rodáčkou.

Ubytovali sa v hoteli Podjavorník, kde sa im veľmi páčilo. Počas týždňa navštívili Lednické Rovne, Súľovské skaly, kaštieľ v Jasenici i Vlastivedné múzeum v Považskej Bystrici.

Papradno si nechali úplne na záver. Tu je niekoľko ich postrehov: „Ako prvú sme navštívili základnú školu. Pani riaditeľka a pani zástupkyňa nás milo privítali a sprístupnili nám Izbu tradícií, ako aj školu. Keď sa chce, vždy sa nájde priestor na to, aby nezahynuli naše tradície, a to sa škole skutočne podarilo. V knihe návštev som videla podpísaných veľa ľudí z rôznych kútov sveta, dokonca až z Číny. Zriadenie takejto izby je inšpiratívny zážitok pre našu obec. Dominantou Papradna je rímskokatolícky Kostol sv. Ondreja, kde sme obdivovali vzácny trojmanuálový organ z roku 1952, ktorý je štvrtým najväčším organom na Slovensku. Tu sme si i zaspievali a nádherný spev našich žien zaplnil celý kostol. Jeho návštevu nám umožnil miestny pán farár a pani kostolníčka, za čo im zo srdca ďakujeme. Z kostola sme sa vybrali na Kolibu, odkiaľ sa nám naskytl krásny výhľad na dedinu a okolie, pochutnali sme si na vynikajúcich výrobkoch zo syra a bryndzových haluškách a všetci sme si odnášali domov údený aj čerstvý syr.

Posledný večer nám prišli zaspievať papradnianske Heligónkarky troch generácií – babka, dcéra a vnučka. Krásnymi piesňami a pekným zážitkom sme zavŕšili náš vydarený týždňový pobyt v Papradne a okolí, ktorý splnil, ba prekročil naše očakávania, za čo srdečne ďakujeme všetkým, ktorí sa oň pričínili. Prajem vám krásne, slnečné leto. **Za vďačných dôchodcov Marta Polačíková**

VIVAT PODŽIARAN

Vystúpení máme viac a viac...

Občas mám pocit, že je tých vystúpení každým rokom viac a viac. Od Veľkej noci sme sa veru nezastavili. Pomaly každý víkend sme niekde cestovali – či už bližšie, či ďalej, no čo je najkrajšie, všade, kam sme prišli, nás poznali. Ľudia aj folkloristi, ktorých už dlho obdivujeme, k nám prišli, že aha, Podžiaranci prišli, vitajte. Je pre nás veľkou čťou, že sme sa takto dostali do povedomia.

A kde všade sme boli? Zaspievali sme na Bačovej ceste v Pružine aj u nás na Kolibe, pri stavaní mája, na slávnosti Dňa matiek, otvorili sme Sverepškú heligónku, potešili sme v Šebešťanovej na Dni rodiny. Dostali sme vzácne pozvanie účinkovať na MFF Myjava v programe Na jarmoku a pozvanie príde aj o rok. Počasie sa síce dlho držalo, no pred naším druhým vstupom si povedalo, že si treba oddýchnuť, tak začalo pršať. O rok teda naše kroky opäť povedú na jeden z najväčších festivalov na Slovensku. Ako hostí nás pozvali aj na krajskú súťaž do Nitry, kde sme dojali Betku Lukáčovú. Je vždy pre nás zážitkom pozeráť sa na ňu, keď spievame. S Marekom Žilincikom a Samkom Klabníkom sme na rifové písňaly zapískali a Darina Hikaníková očarila porotu aj všetkých prítomných hrou na lístku a spevom. Bola ako vždy úžasná a my sme veľmi radi, že takýto klenot máme.

V Nitre sme si uvedomili aj to, aký silný je náš región, čo sa týka folklóru. Veď len ten fakt, že na regionálnu súťaž bolo prihlásených 40 stupov, hovorí svoje. V iných regiónoch sa ledva dostanú k číslu 15. U nás mohol na krajskej súťaži veru postúpiť ktokolvek, všetci boli výborní. A veľmi ma teší, že aj my budeme mať zastúpenie na celoslovenskej súťaži Vidiečanova Habovka, ktorá bude 16. – 17. 11. 2019. Svoj postup si vyspievala v kategórii sólo/duo Denisa Macošincová, návrh na postup získala Darina Hikaníková a Ema Šmulíková, Kristína Paulecová získala strieborné pásmo. V kategórii spevácke skupiny do Habovky priamo postúpila naša zmiešaná skupina a chlapi si

vyspievali zlaté pásmo. To, že je Papradno klenotom Javorníkov, je veru nespochybniteľné. A to, čo my považujeme za samozrejmosť, je pre iných vzácnosťou. A aj my si to čím ďalej tým viac uvedomujeme a sme na to patrične hrdí.

Aj keď nám bolo všade výborne, na dve „akcie“ sa veru nedá zabudnúť. Či je to zapojenie sa na šej obce do súťaže Dedina roka, či naše jánske slávnosti V srdci Javorníkvo. Viem, že naša obec je výnimočná a veľa ľuďom bije srdce pre Papradno, no zapojenie sa do súťaže Dedina roka všetky moje predstavy predčilo. Keď som videla estrádnú sálu a to množstvo umelcov, dobrovoľných zložiek či výrobcov a predajcov, ktorí prezentovali svoju tvorbu a činnosť, bola som nesmierne hrdá. Ani sme si neuviedomili, čo všetko u nás máme. Možno si niektorí povedali, že kvetmi na mostoch súťaž nevyhráme, ale tu vôbec nešlo o kvety. Šlo hlavne o spolupatričnosť, o to, koľko sa toho u nás robí. Koľké množstvo ľudí priloží ruku k dielu, koľkým ľuďom záleží na tom našom Papradne. A keď si spomeniem na ten deň, keď prišla hodnotiaci komisii, stále mám úsmev na tvári a som veľmi hrdá na to, ako to v tom našom Papradne funguje. Starosta zvládol prezentáciu bravúrne a spolu so Zuzkou Burdejovou i organizáciu celého podujatia, Lukáš Gardian natočil a zostrihal krásne video a neskutočne som sa pobavila aj na programe, ktorý sme pripravili s dobrovoľnými zložkami. Ale nie je to len o ľuďoch, ktorých bolo vidieť. To množstvo ľudí, ktorí pomohli pripraviť tento deň, je veľké a z celého srdca ďakujem všetkým, vďaka ktorým to takto vyšlo. Nech už to dopadne akokoľvek, za mňa môžem povedať, že Papradno už túto súťaž vyhralo. A mohli sme sa o tom presvedčiť aj na našom festivale, ktorý bol tento rok plný jubilantov. Toho najdôležitejšieho – DFSK Podžiaranček – sme hádam riadne oslávili. Lebo 45 rokov je dosť a každý z nás sa tak trochu cíti byť ich súčasťou. Mnohí z nás v ňom spievali alebo v ňom spievajú naše deti, vnúčence či

pravnúčence. Veď jeho vznik treba hľadať v 50. rokoch minulého storočia, keď pod taktovkou p. učiteľa Ignáca Lališa spievalo v zmiešanom detskom zbere okolo 80 detí, a koncom 70. rokov p. učiteľ Ivan Šípek položil pevné základy detského folklóru v Papradne.

Sme na nich veľmi hrdí a sú nám aj vzorom. Ich spontánnosť na javisku, spev, hry na tradičných pastierskych nástrojoch a najmä detské hry, ktoré sa hrajú, to je klenot, na ktorý sa nezabúda. Aj vďaka nim nezostanú v zabudnutí a vďaka nim pretrvávajú ešte dlhé roky. No a Samko Šaržík a Saška Drahošová ako moderátori? Myslí, že si častejšie oddýcheme od moderovania a radšej to prenecháme im alebo sa k nim aspoň trochu pridáme. A tí moji Podžiaranci čo vymysleli... Tak som sa smiala, až mi slzy tiekli, keď som ich videla. Poobliekaní, rozhovory ako deti, no, krásna! A hádam sme aj ten suroviak dobre prepašovali. Poviem vám, to je radosť mať okolo seba takýchto skvelých ľudí.

Tento rok bol náš festival spojený aj so spomienkou na sté výročie M. R. Štefánika, no 100 rokov by sa teraz v júni dožila aj zakladajúca členka Podžiaranu Helena Žilincíková – Spiška. Jej nezabudnuteľný hlas nás bude ešte dlho sprevádzať na vystúpeniach, kde tetu Žilincíkovú poznali mnohí folkloristi. Sme nesmierne vďační, že sme vďaka finančnej podpore obce Papradno, Ing. Jaroslava Bašku a Trenčianskeho samosprávneho kraja dostali zrekonštruovanú folklórnu skúšobňu obce Papradno, ktorá bude slúžiť veľkým aj malým folkloristom.

Už teraz sa tešíme na nacvičovanie nových programov, ale aj príjemné posedenie v nej. Ak budete mať cestu okolo, keď bu-

Ján Kukurdík

deme mať skúšku, určite sa zastavte, niečím vás už len ponúkame. Vďaka finančnej podpore vznikla aj nová publikácia Spolnica, krúpná, dokopy a iné papradňanské dobroty, venujúca sa tradičným jedlám z Papradna, ktorú napísala Gitka Bulíková a ilustroval Jožko Pobočík ml. Jej vznik iniciovali v Jazykovednom ústave v Bratislave, kde majú všetky naše doterajšie publikácie, dokonca z nich aj učia. Bolo mi veľkou čťou, že som ju aj ja mohla uviesť do života. A ako inak? Soľou.

Veď tá ide do každého jedla, ba aj do tej Ježiškovej kašičky jej trochu treba. A ak ste si ju nestihli zakúpiť, nájdete ju na ZŠ, u Danky Smädišovej v obchode, ale aj na úrade.

Verím, že aj toto leto všeličo krásne povymýšľame. Veď hody sa už blížia a je najvyšší čas, aby sme zase pre vás niečo pekné pripravili. Aby sme sa zase spolu dobre zasmiali. Veď sa hovorí, že humor, ktorý máme všetci tak radi, je soľou zeme. Kto je ním dobre presolený, vydrží dlho čerstvý. A týmto mottom sa budeme dlho držať.

Lenka Jandušíková

Lucia Čakajková a Benjamín Lališ.

Milí rodáci a priaznivci Podžiarančeka,

v Papradne sa spievalo odjakživa. Svedčí o tom množstvo zachovaných ľudových piesní. Pieseň sprevádzala našich predkov od kolísky až po hrob. Hovorí sa, že tu sa nerozpráva, ale spieva. Pri robotách, pri oddychu, vo chvíľach šťastných i menej šťastných. V posledných desaťročiach sa pôvodná ľudová pieseň z Papradna začala pomaly vytrácať. Aby sa nevytratila celkom, o to sa snaží okrem folklórnej skupiny Podžiaran aj detská folklórna skupina Podžiaranček, ktorej členovia, deti vo veku od 5 do 15 rokov, sú veľkými obdivovateľmi a fanúšikmi svojich starších kamarátov a vzorov.

V tomto roku oslavuje Podžiaranček svoje štyridsiate piate narodeniny. Za tie roky sa v ňom vystriedalo veľa detí s čistými, krásnymi hláskami i niekoľko vedúcich. Pod ich vedením deti získali veľa ocenení v rámci regiónu, kraja i Slovenska. Vzorne reprezentujú našu obec i školu na všetkých vystúpeniach.

My, vedúce týchto našich bezprostredných detí, nie sme vyštudované folkloristky ani etnologičky. Obidve sme iba úplne obyčajné Papradnianky, ktoré očaril slovenský folklór a ten papradnianský zvlášť.

Stal sa našim koníčkom a lásku k nemu máme vrytú hlboko v srdciach. Popri tom máme aj svoje civilné zamestnanie, ktorému venujeme veľa času. Napriek tomu si čas na prácu s deťmi z Podžiarančeka vždy nájdeme, pretože práca s nimi je pre nás krásna a obohacujúca. Za tými pár minútami programu na javisku, ktoré môžete vidieť na našich vystúpeniach, sa skrýva v skutočnosti veľmi veľa hodín strávených pri nácvikoch. Naučiť deti spievať dvojhlasne, keď sa už v rodinách tak často nespieva a na poliach pri robotách už vôbec, nie je jednoduché. Ale najťažšie je zvládnuť ich temperament, lebo každé z nich je iné, svojské. Ale my sme rady, že sú práve také. Tým sú jedinečné a nami milované.

Vieme, že vývoj sa zastaviť nedá. Pred našimi deťmi je otvorený celý svet, ktorý ich prirodzene láka, a jeho objavovanie ich bude ďalej formovať. V Podžiarančeka sa im snažíme do srdiečok všepiť lásku k rodnej reči, tradíciám, k dedine. Dúfame, že aj preto sa z toho veľkého sveta do Papradna vždy rady vrátia.

Máme za sebou vystúpenie a spoločné stretnutie na 7. ročníku festivalu V srdci Javorníkvo. Tento deň patril medzi tie dni, počas ktorých sme si všetci, deti aj my dospelí, uvedomili vzájomnú spolupatričnosť, lásku, pomoc, vďaka i hrdosť na našu obec a spoločné korene. Chceme sa vám všetkým poďakovať za vašu pomoc, ústretovosť, podporu a uznanie, ktoré nám prejavujete, a hojné dary, ktorými sme boli my aj deti obdarované. Veľmi si tieto vaše prejavy uznania vážime. Ak nám Pán Boh dá zdravie, dostatok síl, tvorivých nápadov a ľudí, ktorí nám vždy a radi pomôžu, budeme sa aj naďalej snažiť pracovať na tom, aby tie naše vzácne papradnianske klenoty nezanikli.

**Božena Bašová a Denisa Macošincová,
vedúce DFSK Podžiaranček**

Stovka dôchodcov absolvovala Pochod slobody

„Ľudia, ktorí zažili utrpenia 2. svetovej vojny, postupne odchádzajú tam, odkiaľ niet návratu. Bolo by veľmi smutné zo strany nás žijúcich, keby sme svojou ľahostajnosťou a nevšímavosťou nechali zapadnúť prachom spomienky a hrdinské činy, ktoré v mnohých prípadoch končili aj smrťou. Naša ZO JDS myslí na tieto skutočnosti, a preto sa rozhodla pripomenúť si Deň víťazstva nad fašizmom konaním Pochodu slobody,“ priblížil myšlienku a cieľ pochodu jej predseda Alojz Španihel. Od obecného úradu vyrazili prihlásení členovia Jednoty dôchodcov Slovenska na trasu so 4 kontrolnými stanovišťami. „Trasa bola pripravená a prispôbená veku i zdravotnému stavu účastníkov a viedla krásnymi zákutiami našej prírody. Nebol určený žiadny časový limit na jej prejdenie. Trasa prechádzala štyrmi miestami, kde obec postavila informačné tabule, ktoré oboznamujú návštevníkov s mapkou obce, faunou žijúcou v našich lesoch a flórou, ktorá rastie v našich oblastiach,“ doplnil A. Španihel. Pochodu sa zúčastnilo 105 účastníkov, pričom najstarší mali úctyhodných 86 a 88 rokov. Účastníci pochodu sa mohli porozprávať aj s pamätníčkami, ktoré na vlastnej koži zažili udalosti, pri ktorých boli občania Papradna v roku 1945 takmer zaživa upálení v humne na Košiaroch. Po ukončení podujatia si aktívni dôchodcovia zatancovali a zaspievali s papradnianskymi Heligónkarkami troch generácií.

(zb)

Za krajšie Papradno

Obecný úrad oznamuje občanom, že **plasty, viacvrstvé kombinované materiály – tetrapaky, kovy a kovové obaly** umiestnené vo vreciach pri zberných nádobách (miestach s kontajnermi určenými na triedený zber) sa vyvážajú **IBA V PONDELOK!** Žiadame preto občanov, aby tomu prispôsobili aj ukladanie vriec a tašiek s vytriedeným odpadom tak, aby tieto miesta boli čisté a upravené počas týždňa a odpad tam ukladali až v pondelok ráno alebo cez víkend.

Zároveň pripomíname, aby odpad **triedili správne!** Vo vreciach, kde majú byť iba vyseparované zložky, sa nachádza aj komunálny odpad, na ktorý sú určené poplatníci pri rodinných domoch.

Ukladanie zmesového komunálneho odpadu k zberným nádobám na triedený zber naplní znaky nezákonného umiestnenia odpadu, kde obec môže udeliť pokutu do výšky **1 500 €!**

Pokiaľ na pondelok padne štátny sviatok, termín vývozu sa posúva na najbližší pracovný deň.

zb

Folklórna skúšobňa
obce Papradno

PROJEKT PODPORIL TSK

Dátum realizácie: 06/2019

ZŠ s MŠ Papradno

Naši úspešní žiaci

Martina Balušíková (8. trieda) v celoslovenskej literárnej súťaži Poetický Púchov obsadila 1. miesto v II. kategórii.

Nina Zboranová (9. trieda) získala v II. kategórii (11-15 rokov) 1. miesto na celoslovenskej súťaži GALÉRIA TALENTOV 2019 v B. Bystrici za literárnu prácu.

V máji sa v Považskej Bystrici uskutočnila súťaž žiakov základných škôl v atletike. Najlepšie umiestnenie z našej školy získal **Rudolf Cabadaj** v skoku do diaľky a štafeta chlapcov 4x60m v zložení **Andrej Macošinec** (7. roč.) a deviatci **Robin Vystrčil**, **Rudolf Cabadaj** a **Adam Beník** skončila na 3. mieste.

Vo výtvarnej súťaži bol úspešný druhák **Lukáš Gugh**, ktorý so svojou výtvarnou prácou postúpil do celoštátneho kola súťaže Vesmír očami detí.

V súťaži Svet LEGA očami detí sa podarilo získať žiakovi 2. ročníka **Samuelovi Kurnocikovi** 1. miesto, bol úspešný i v bojovom umení. Na Memoriáli **Jozefa Juhaňáka** v Žiari nad Hronom reprezentoval Karate klub Papradno a vybojoval si 3. miesto.

Siedmci **Daniel Baštecký** a **Samuel Zdurjenčík** v oblastnom kole súťaže Mladý remeselník obsadili 2. miesto a postúpili do finále, ktoré sa uskutoční koncom septembra počas konania Bystrického jarmoku v Považskej Bystrici.

Samuel Klabník skončil na 27. ročníku Oščadnickej heligónky tretí v kategórii od 11 – 18 rokov.

Mladí remeselníci s učiteľkou Splanvcovou

Žiaci si vyskúšali angličtinu v praxi

V týždni od 29. apríla do 3. mája 2019 sa na našej škole uskutočnil Aktívny anglický týždeň, ktorého sa zúčastnili žiaci 8. a 9. ročníka. Získali veľkú príležitosť otestovať a zdokonaľiť svoje komunikačné zručnosti v cudzom jazyku. Keďže program prebiehal len v angličtine, žiaci mali možnosť obohatiť svoju slovnú zásobu či získať vedomosti o inej kultúre a jej zvykoch. Po absolvovaní jazykového týždňa získali všetci zúčastnení certifikát.

Nina Zboranová

Lukáš Gugh

Spomienka

*Nie je to tak dávno,
čo odhodila som kľúč,
otvárajúci brány môjho detstva,
v snahe stať sa naveky dospelou.*

*Dnes márne ho hľadám,
aby som aspoň na malú chvíľku
pozrela späť do trinástej komnaty,
kde kedysi stálo dievča
s venčekom púpav na rozvíjatych
vlasoch.*

*Ústa zababrané od jahodovej
šťavy.*

*A do krvi odreté kolená.
Lúčim sa s vami, hry môjho det-
stva,
dospelosť mi zakázala
hrať sa na víly.*

Dospelosť je príliš zodpovedná.

Martina Balušíková

Školská akadémia

So školským rokom 2018/2019 sa rozlúčili naši žiaci 27. júna na slávnostnej školskej akadémii. Básničkami, spevom, tancom i zábavnými scénkami potešili seba aj spolužiakov a poďakovali svojim učiteľom za trpezlivosť a nové poznatky, vedomosti a zručnosti, ktoré nadobudli za školský rok. Pani riaditeľka odovzdala úspešným žiakom vecné darčeky a diplomy za aktivitu, prospech, správanie a dochádzku. Na konci akadémie sa so slzami v očiach a veľkým ďakujeme rozlúčili so školou a svojou triednou učiteľkou Mgr. Bazsóovou naši deviatci.

Bublínkový deň

Pri príležitosti MDD privítali deti z MŠ šaša TOMIKA a jeho bublínkovo-balónovú show. Pozvanie prijali aj žiaci prvého ročníka ZŠ. Deti mali možnosť vyskúšať si, aké to je byť v bubline. Potešila ich aj bublínková diskotéka a od šaša Tomika dostali balón v tvare, aký si ony samy vybrali: zvieratká, kvietky, srdiečka. Zážitok zo show ich sprevádzal po celý deň.

Kolektív MŠ

Futbal v tabuľkách v sezóne 2018/2019

6. liga muži

1. Košeca	24	16	3	5	55:23	51
2. H.Poruba	24	15	3	6	60:26	48
3. Pruské	24	13	5	6	60:35	44
4. Tuchyňa	24	13	5	6	50:33	44
5. Streženice	24	10	6	8	43:33	36
6. D.Kočkovce	24	11	3	10	60:40	36
7. Udiča	24	10	0	14	40:54	30
8. K.Podhradie	24	8	6	10	30:48	30
9. Mikušovce	24	8	4	12	46:48	28
10. Jasenica	24	8	2	14	42:69	26
11. Papradno	24	7	5	12	30:53	26
12. Bolešov	24	7	5	12	25:43	26
13. Lysá	24	5	3	16	33:69	18

6. liga dorastenci

1. Pružina	16	12	0	4	60:12	36
2. N.Dubnica	16	11	3	2	51:23	36
3. D.Kočkovce	16	9	2	5	41:42	29
4. Streženice	16	9	2	5	43:26	29
5. Brvnište	16	9	0	7	47:39	27
6. Sverepce	16	6	3	7	52:53	21
7. Jasenica	16	4	2	10	30:49	14
8. Tuchyňa	16	4	1	11	36:69	13
9. Horovce	16	1	1	14	22:69	4

4. liga starší žiaci

1. Plevník	18	15	0	3	116:15	45
2. Jasenica	18	12	2	4	91:26	38
3. Domaniža	18	12	2	4	148:26	38
4. D.Mariková	18	11	2	5	88:40	35
5. Papradno	18	11	1	6	101:49	34
6. Podmanín	18	9	1	8	100:51	28
7. Udiča	18	5	1	12	40:150	16
8. Pružina	18	4	3	11	65:75	15
9. Prečín	18	4	2	12	47:87	14
10. Dohňany	18	0	0	18	7:284	0

Na Medzinárodnom futbalovom turnaji chlapcov kategórie U12 v talianskom Rimini pod názvom Trofeo Delfino 2019 reprezentoval MŠK Púchov i náš šiestak Tomáš Tarožík. Súťaže sa zúčastnili európske tímy z Talianska, Nemecka, Srbska a Slovenska. Chlapcom sa podarilo vybojovať skvelé 2. miesto.

Sme usilovní ako včeličky a už plávame zo škôlky do veľkej školy

14. – 16. júna 2019 navštívilo 34 turistov z Papradna Vysoké Tatry. Z Novej Lesnej, kde boli ubytovaní, prešli trasu Hrebienok – Skalnaté pleso - Lomnické sedlo.

Tamara Kušanová, víťazka kategórie MINI v tanečnej súťaži Disco Dance 2017, sa v tomto roku spolu s ostatnými tanečnicami SZUŠ Stella stala víťazkou svetového pohára na Majstrovstvách sveta World Disco Dance Cups 2019.

Športové aktivity papradňanských dôchodcov

ZO zdravotne postihnutých dôchodcov Papradno usporiadala 5. júla na futbalovom ihrisku v Luhoch II. ročník športových hier. Na hry boli prizvaní členovia Jednoty dôchodcov Papradno a ZO dôchodcov Papradno. Súťažilo sa v piatich disciplínach: hod loptou do basketbalového koša, kop do brány na sieť, hod granátom na diaľky, hod granátom na cieľ a beh cez prekážku s loptičkou na lyžičke. Z 50 súťažiacich boli odmenení šiesti najlepší – Vierka Zboranová, Jaro Macháč, Pavol Haroník, Milka Šamajová a Miro Zboran mladší.

Okrem športových výkonov panovala na hrách výborná nálada,

spev, hra na gitare, harmonike a ozembuchu. Nechýbal ani vynikajúci guláš a pivko.

Vydavateľ: Obec Papradno, 018 13 Papradno č. 315, IČO:00317594. **Redakčná rada:** Ing.Věra Lališová, e-mail: viera.lalisova@csspapradno.sk, Ing. Anna Pozníková, Mgr. Denisa Macošincová, Mgr. Petra Mikytová, Mgr. Margita Bulíková. e-mail: papradno@papradno.sk. **Príprava pre tlač:** Viera Petříková. **Tlač:** PNprint, Piešťany. **Náklad:** 1 100 výtlačkov. Povolné Okresným úradom Považská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy. **Reg.číslo:** EV 3232/09, ISSN 1338-8037. **Cena výtlačku:** bezplatne.